

The Holy See

Popiežius Pranciškus
Žinia 2023 m. Gavėnios proga

Gavėnios pasninkas, Sinodinė kelionė

Brangūs broliai ir seserys!

Mato, Morkaus ir Luko evangelijose sutartinai perteikiamas Jėzaus Atsimainymo epizodas. Šiame įvykyje matome Viešpaties atsaką į mokinių parodytą nesupratingumą jo atžvilgiu. Ką tik buvo įvykęs tikras susikirtimas tarp Mokytojo ir Simono Petro, kuris, išpažinęs savo tikėjimą į Jėzų kaip Kristų, Dievo Sūnų, atmetė jo pranašystę apie kančią ir kryžių. Jėzus jam griežtai papriekaištavo: „Eik šalin, šėtone! Tu man papiktinimas, nes mąstai ne Dievo, bet žmonių mintimis“ (Mt 16, 23). O „po šešių dienų Jėzus pasiėmė su savimi Petrą, Jokūbą ir jo brolį Joną ir užsivedė juos nuošaliai ant aukšto kalno“ (Mt 17, 1).

Atsimainymo evangelija kasmet skelbiama antrąjį Gavėnios sekmadienį. Iš tiesų šiuo liturginiu laikotarpiu Viešpats pasiima mus su savimi ir pasiveda nuošaliau. Nors mūsų įprasti įsipareigojimai reikalauja, kad liktume ten, kur būname visada gyvendami dažnai besikartojančioje ir kartais nuobodžioje kasdienybėje, per Gavėnią esame kviečiami drauge su Jėzumi pakilti „ant aukšto kalno“, kad kartu su šventąja Dievo tauta išgyventume ypatingą *askezės* patirtį.

Gavėnios askezė – tai pastanga, visada gaivinama Malonės, siekiant įveikti savo tikėjimo stygių ir pasipriešinimą sekti Jėzumi kryžiaus keliu. Būtent to reikėjo Petru ir kitiems mokiniams. Norėdami dar labiau pažinti Mokytoją, kad visiškai suprastume ir priimtume dieviškojo išganymo slėpinį, įgyvendinamą iki galo dovanojant save iš meilės, turime leisti, kad jis mus vestų į nuošalesnę vietą ir aukštyn, atsiribodami nuo vidutinybės ir tuštybės. Reikia leistis į kelią, kylantį aukštyn, reikalaujantį pastangų, pasiaukojimo ir susikaupimo, panašiai kaip žygyje kopiant į kalnus. Šie reikalavimai svarbūs taip pat ir Sinodinei kelionei, kuriai kaip Bažnyčia esame įsipareigoję. Mums bus naudinga apmąstyti šį santykį tarp Gavėnios askezės ir sinodinės patirties.

Į „rekolekcijas“ ant Taboro kalno Jėzus su savimi pasiima tris mokinius, pasirinkdamas juos būti ypatingo įvykio liudytojais. Jis nori, kad ši malonės patirtis būtų išgyventa ne pavieniui, bet

pasidalinta bendrai, kaip yra visame mūsų tikėjimo gyvenime. Juk Jėzumi sekama drauge. Ir drauge, kaip Bažnyčia, kuri kaip piligrimė keliauja laiku, išgyvename liturginius metus, o juose – Gavėnią, eidami kartu su tais, kuriuos Viešpats įrikiavo šalia mūsų kaip bendrakeleivius. Panašiai kaip Jėzaus kopimas su mokiniais į Taboro kalną, galime sakyti, kad mūsų Gavėnios kelionė yra „sinodinė“, nes drauge keliaujame tuo pačiu keliu, būdami vienintelio Mokytojo mokiniai. Juk žinome, kad Jėzus pats yra Kelias, todėl tiek liturginėje, tiek Sinodinėje kelionėje Bažnyčia nedaro nieko kito, kaip tik siekia vis giliau ir visapusiškiau įžengti į Kristaus Išganytojo slėpinį.

Priartėjame prie kulminacijos. Evangelijoje pasakojama, kad Jėzus „atsimainė jų akivaizdoje. Jo veidas sužibo kaip saulė, o drabužiai tapo balti kaip šviesa“ (Mt 17, 2). Čia yra „viršūnė“, kelionės tikslas. Pagaliau įkopus, kai trys mokiniai su Jėzumi stovi ant aukšto kalno, jiems suteikiama malonė išvysti šlovingąjį Jėzų, spindintį antgamtinę šviesa, kuri ateina ne iš išorės, bet sklinda iš jo paties. Dieviškas šio regėjimo grožis nepalyginamai viršijo visas mokinių pastangas, kurių prireikė kopiant į Taborą. Panašiai kaip bet kuriame įtemptų pastangų reikalaujančiame žygyje į kalnus: lipant aukštyn reikia įdėmiai stebėti kelią, tačiau galiausiai atsiverianti panorama užlieja nuostaba ir apdovanoja savo didybe. Taip pat sinodo procesas dažnai atrodo sudėtingas, ir kartais galime netekti motyvacijos. Tačiau pabaigoje mūsų neabejotinai laukia kažkas nuostabaus ir stulbinančio, kas padės mums geriau suprasti Dievo valią ir mūsų misiją tarnaujant jo Karalystei.

Mokinių patirtis ant Taboro kalno dar labiau praturtinama, kai šalia atsimainiusio Jėzaus pasirodo Mozė ir Elijas, įkūnijantys Įstatymą ir Pranašus (plg. Mt 17, 3). Kristaus naujiena yra senosios Sandoros ir pažadų išsipildymas; ji neatsiejama nuo Dievo ir jo tautos istorijos ir atskleidžia jos giliają prasmę. Panašiai ir Sinodinė kelionė yra įsišaknijusi Bažnyčios tradicijoje ir kartu atvira naujumui. Tradicija yra įkvėpimo šaltinis ieškoti naujų kelių vengiant priešingų pagundų – sąstingio ir improvizacinio eksperimentavimo.

Gavėnios askezės kelias, panašiai kaip Sinodinė kelionė, turi tikslą – abiem siekiama asmeninio ir bažnytinio atsimaitymo. Tai perkeitimas, kuris abiem atvejais vadovaujasi Jėzaus pavyzdžiu ir įvykdomas per jo Velykų slėpinio malonę. Kad toks atsimaitymas galėtų įvykti mumyse šiame, norėčiau pasiūlyti du „takus“, kuriais eidami galėtume drauge su Jėzumi pakilti ir kartu su juo pasiekti tikslą.

Pirmasis yra susijęs su paraginimu, kuriuo Dievas Tėvas kreipiasi į mokinius ant Taboro, kai jie kontempliuoja atsimainiusį Jėzų. Balsas iš debesies sako: „Klauskite jo“ (Mt 17, 5). Taigi pirmoji nuoroda labai aiški: klausyti Jėzaus. Gavėnia yra malonės metas tiek, kiek mes klausomės mums Kalbančiojo. O kaip Jis mums kalba? Pirmiausia Dievo žodžiu, kurį Bažnyčia pateikia liturgijoje: neleiskime, kad jis liktų bergždžias. Jei ne visada galime dalyvauti Mišiose, diena iš dienos skaitykime Biblijos skaitinius, pasinaudodami ir internetu. Be Šventojo Rašto, Viešpats mums kalba per mūsų brolius ir seseris, ypač per veidus ir istorijas tų žmonių, kuriems reikia pagalbos. Tačiau norėčiau pridurti ir dar vieną sinodiniame procese labai svarbų aspektą: Kristaus klausomasi Bažnyčioje klausantis brolių ir seserų; toks abipusis klausymasis kai kuriuose

etapuose iškeliamas kaip pagrindinis tikslas, tačiau jis visada išlieka nepamainomai būtinas sinodinės Bažnyčios metodui ir stiliui.

Išgirdę Tėvo balsą, „mokiniai parpuolė kniūbsti, labai išsigandę. Bet Jėzus priėjo, palietė juos ir tarė: „Kelkitės, nebijokite!“ Pakėlę akis, jie nieko daugiau nebematė, tik vieną Jėzų“ (Mt 17, 6–8). Štai antroji nuoroda šiai Gavėniai: neieškoti prieglobsčio religingume, grindžiamame nepaprastais įvykiais ir įspūdingomis patirtimis, baiminantis stoti akistaton su tikrove ir jos kasdienėmis pastangomis, sunkumais ir prieštaravimais. Jėzaus mokiniams rodoma šviesa yra Velykų šlovės anticipacija, ir jos link reikia eiti sekant „vien Juo“. Gavėnia orientuota į Velykas: „rekolekcinis“ atsitraukimas nėra savitikslis, jis parengia mus su tikėjimu, viltimi ir meile išgyventi kančią ir kryžių, kad pasiektume prisikėlimą. Taip pat Sinodinėje kelionėje neturime pasiduoti iliuzijai, esą jau pasiekėme tikslą, kai Dievas mums dovanoja malonę išgyventi stiprią bendrystę. Ir ten Viešpats mums kartoja: „Kelkitės, nebijokite!“ Nueikime į lygumą, ir tegu patirta malonė palaiko mus, kad kūrybingai puoselėtume sinodiškumą kasdieniame mūsų bendruomenių gyvenime.

Brangūs broliai ir seserys, tegul Šventoji Dvasia mus, kopiančius aukštyn drauge su Jėzumi, per šią Gavėnią atgaivina, kad galėtume patirti jo dieviškąjį spindesį ir, sustiprinti tikėjimu, kartu tęsti kelionę su juo – jo tautos šlove ir pagonių šviesa.

Roma, Laterano Šv. Jono bazilika, sausio 25 -oji, Šv. Pauliaus atsivertimo šventė

FRANCISCUS